

[Olufson.]

det ærede Medlem Hr. Holsteins Side var fremkommet meget stærke Angreb paa min Tale i Gaar. Den højtærede Minister sagde, at de Udtalelser, jeg var fremkommet med her, ikke hørte hjemme paa Folketingets Talerstol; det var ikke hérfra, Vurderingen skulde foretages; det var Vurderingsraadernes og Over-Skyldraadets Sag. Det fremhævede jeg jo selv i Gaar som en Selvfølgelighed; og det var netop det, det hele gik ud paa, at bebrejde Ministeren, at han havde søgt at gribe ind i dette. Men noget andet er, at Vurderingsmyndighedernes Virksomhed er og bør være udsat for Kritik; og ikke mindst bør den Stilling, som Lensbesidderne har taget til hele Spørgsmaalet, i allerhøjeste Grad være udsat for Kritik. Og det, som jeg har tilladt mig at kritisere rent sagligt, er Lensbesiddernes egen Stilling til hele Afløsningsspørgsmaalet.

Dér maa jeg maaske først henvende mig til det ærede Medlem Hr. Larsen-Badse, der mente, at nu var Højesteretsdommen faldet, og den burde man rette sig efter. Deri er jeg fuldstændig enig med det ærede Medlem; men naar det ærede Medlem siger, at det i Højesteretsdommen siges, at Lensbesidderne har faaet for lidt, saa passer det ikke; saa har det ærede Medlem ikke læst Dommen. Højesteretsdommen siger intet om, at Lensbesidderne har faaet for lidt; den udtaler en Formodning om, at Vurderingsmyndighederne har vurderet efter en fejl Paragraf, efter en anden Lov, og en Formodning om, at denne Vurdering er særlig lav. Men den udtaler ikke nogen bestemt Paavisning af, at der er vurderet for lavt og udbetalt for lidt.

Maa jeg sige til det ærede Medlem Hr. Holstein, at de Eksempler, han fremdrog, var af en saadan Karakter, at de aldeles ikke falder ind under Lenslovens Rammer. Jeg søgte ved min Fremstilling i Gaar at vise, at den Gang der var Tale om fra Lensbesiddernes Side at afgøre en Pligt, som de havde overfor Staten, igennem Erstatning, da søgte de at komme saa langt ned med denne Erstatning som muligt. Og jeg henviste i saa Henseende til og henholdt mig til det Tilfælde, vi har her, Ravnholt-Sagen. Jeg henviste til en ganske bestemt Vurdering, Vurderingen af Nislevgaard. Jeg viste dér, hvorledes Ejeren selv i 1920 ansatte denne Gaards Værdi i Handel og Vandel til 550 000 Kr. Paa Grundlag heraf ønskede Ejeren sin Erstatning til Staten fastsat, men den Gang Talen bliver om det modsatte, da Ejeren af Ravnholt skal aflevere Jord og have denne godtgjort efter

Lenslovens § 3, 4de Stykke, bliver der Tale om helt andre Værdier; da er det, jeg mener, Lensherrerne kommer ud over det sømmelige. Medens han i 1920 paa Tro og Love fastsætter Ejendommens Værdi til 550 000 Kr., opgør han i 1924 Værdien af den samme Gaard til 750 000 Kr. Selve Nislevgaards Jorder, som der nu er Tale om, at Staten skal erstatte en Trediedel af, bliver opgjort til en samlet Værdi af 523 000 Kr., medens Værdien af den samlede Ejendom fire Aar før var ansat til 550 000 Kr. Det er det, jeg har tilladt mig at betegne som en Glubskhed uden Lige fra Lensbesiddernes Side.

Det ærede Medlem Hr. Holstein fremkom endvidere med Eksempler, der skulde vise, at den Jord, der er afgivet, er vurderet alt for lavt. Det ærede Medlem nævnte, at han for Erstatningsjord, han selv havde købt fra Sorø Ladegaard, havde betalt 1300 Kr. pr. Tønde Land (*Holstein*: Nej!). Hvor meget da? (*Holstein*: Lidt over 1100 Kr.), medens tilsvarende Jord fra Fuirendals bedre Jorder kun var ansat til mellem 800 og 900 Kr. pr. Tønde Land. Maa jeg i den Anledning sige, at jeg betragter ikke det ærede Medlem som en forstandig Køber, for saa vilde han ikke have givet den Pris for Jorden fra Sorø Ladegaard, og jeg tvivler stærkt om, at han vil kunne faa nogen til at give den samme Pris. Vi har Eksempler, der viser, hvorledes Lensbesiddernes Krav ligger helt ude i det blaa, og hvorledes deres Indkøb af Erstatningsjord aldeles ikke har noget med et forstandigt Køb at gøre. Jeg skal nævne et Eksempel. Wedell-Wedellsborg købte i sin Tid Øbjerggaard af Østifternes Udstykningsforening og betalte den Gaard med 262 000 Kr. Købesummen blev erlagt kontant. Jorden skulde bruges som Erstatningsjord, men den egnede sig ikke til Udstykning, og som Følge deraf nægtede Statens Jordlovsudvalg pr. omgaaende at tage den Gaard. Wedell-Wedellsborg kom da med en Anmodning om at faa Jorden frigivet mod at give Statens Jordlovsudvalg Erstatning. Denne Erstatning blev ansat til 50 Kr. pr. Tønde Land, og Jorden blev frigivet og solgt. Men nu er der ikke længere Tale om 262 000 Kr., nu bliver Jorden solgt til Godsejer Vilhelm Kjær for 135 000 Kr. Købesummen blev erlagt i Kreditforeningsobligationer, der staa til Kurs 93. Disse Obligationer maa Ejeren af Jorden modtage til Pari, hvad der yderligere forringer Købesummen, saaledes at den kommer ned paa 125 000 Kr. Derfra skal trækkes en Erstatning paa mellem 12 000 og 13 000 Kr., som Jordlovs-